

EMLÉKOSZLOP AVATÁS MIKÓFALVÁN

Magyarországon először állítottak köztéri emlékoszlopot a volt budapesti kitelepítettek, a befogadó családokra emlékezve.

**2009. június 21-én 10 órakor ökomenikus megemlékezés keretében kerül leleplezésre Mikófalván,
Az 1951-1953 között Budapestről kitelepített családok által állított emlékoszlop.**

A kommunista diktatúra, a jelenlegi ismereteink szerint 1194 vidéken és 13670 Budapesten élő polgári, hazáját szerető értelmiségi családot fosztott meg törvénytelenül az alapvető emberi és állampolgári jogaitól, valamint minden ingó és ingatlan vagyonától.

1951. június 14-én éjjel, ácsolt deszkapados teherautókon kézipoggyással és némi ingósággal fegyveresek gyűrűjében a teherpályaudvarra szállították a családokat. Előzőleg 24 órát adtak a holmik összeomlására. A lakást és a benne maradt ingóságokat azonnal elkobozták. Lemeszelt ablakú, lezárt vasúti kocsikba zsúfolva, fegyveres kísérettel indították útnak Budapestről Mikófalvára a 31 családot (78 fő) idősekkel, gyermekekkel a rettegés és kételyek között a reménytelenségbe. A Mikófalvára kitelepített családok között, ügyvédek, tanárok, katonatisztek, kereskedők voltak. Vallásra való tekintet nélkül, hazájukat szerető keresztények és zsidók egyaránt, sőt olyan személy is, aki megjárta Mauthausent, majd ide hurcolták családjával. A kitelepítetteket a faluban, az akkori viszonyoknak megfelelően a „kuláknak csúfolt” szorgalmas gazdákhoz szállásolták be, abban a reményben, hogy a kényszerítő körülmény hatására sikerül a „két generált ellenséget” egymással összeugrasztani. Ezzel azonban, ennek az ellenkezőjét, az emberi együttérzés és a szolidaritás példa nélkül álló összekapcsolódását érték el. A későbbiekben a kitelepítettek 1953-as eltávozása után is, a jó kapcsolat továbbra is megmaradt a családok között. A volt kitelepítetteknek, csak 1956 után nyílt lehetőségük Budapestre visszamenni. Az állam által törvénytelenül elvett javaikat soha nem kapták vissza, mind a mai napig semmiféle rehabilitációban nem részesültek. A tanulási és érvényesülési lehetőségeiktől többnyire megfosztva, még a rendszerváltozás után is egy ideig megfigyelés alatt voltak.

58 év elteltével, a Mikófalvára kitelepített 76 főből mára már csak 10 fő van életben, akik akkoriban gyermekként a szüleikkel kerültek ide. Ezek a koros emberek, megkeresve egymást elhatározták, hogy saját költségükön emléket állítanak, elsősorban azoknak a mikófalvi családoknak, akik annakidején befogadták őket és szüleiket. Azokra a családokra emlékezve, akik a nehéz időkben is tisztességes jóravaló emberek maradtak. Az elképzelés végül is valóra vált és nem kis anyagi áldozattal, maradandó emléket állítottak.

Az emlékoszlop kb. 3méter magas. Bachia verde, sötétzöld gránitból készült, tagolt kialakítású. Felső részén egy honfoglalás kori életfa motívum mása látható, alatta aranyozva a következő feliratok:

„ A kommunista diktatúra által 1951-1953 között jog és tulajdonvesztést elszenvedett Mikófalvára kitelepített 31 budapesti család (78 fő) állította hálából az Isten gondviseléséért a befogadó falura és a itt felsorolva 17 mikófalvi család teljes neve családokra emlékezve.”

Alatta:

A 31 Budapesti család:

*a családok vezetéknévei felsorolva - végül
2009.*

A emlékoszlop avatás programja:

Helyszíne:

Mikófalva, Kossuth Lajos utca és a Vörösmarty Mihály utca által határolt kis park

Időpontja:

2009. június 21. vasárnap de. 10 óra

A beszédek elhangzása előtt a még élő volt kitelepítettek az emlékmű háttérében fákat ültettek.

A Himnusz eléneklése után

Beszédet mondott:

Széchenyi Kinga

volt kitelepített a Megbélyegzettek c. könyv szerzője

Kelemen Károly

Mikófalva polgármestere,

és

a volt kitelepítettek részéről :

Dr. Dárday Zoltán István, Thúry Zsuzsa és Vitéz Magdi

A beszédek után az emlékművet megáldotta a katolikus pap, a református lelkész, és a rabbi.

Az emlékoszlopnál lévő ünnepség záróakkordjaként elhangzott a Szózat.

Ezután koszorúkat, virágokat helyeztek el a helyiek, a vendégek, a kitelepítettek, és a POFOSZ képviselői. Majd a helyi katolikus templomban, ½ 12 órakor Fejes János esperes-plébános az alkalomra szentmisét mutatott be.

Végezetül,

Kelemen Károly

Mikófalva polgármestere,

a kultúrotthonban fogadást adott a vendégek tiszteletére.

Ismertető Mikófalváról

Mikófalva, a Bükk hegységben, az Eger patak felső folyásánál szétterülő kisebb medence nyugati szélén, Egertől 23 km-re fekszik. Három völgy torkollik ide, mind a háromból idetörő patakokkal, melyek itt egyesülve az Eger patak nevet viselik. A medence északi peremén van Bükkszentmárton Árpádkori temploma, keleti szélén Bélépátfalva a Bélkő hegységgel, déli végében Mónosbél húzódik meg. A falu Heves megyéhez tartozik. A község az Eger patak két oldalán a három fakeresztel koronázott, dekoratívan meredek Kálváriadomb tövében terül el. Lakóinak száma 815.

Mikófalva betelepülésének ideje pontosan nem határozható meg. Oklevelekben, 1246-ban tűnik fel először. Az ősi nemzetségi birtok szétesztása során 1282-ben Ráthold és II. Mikó (1282-1327) kapták e faluhelyet. Valószínűleg erről a Mikóról nevezték el a kialakuló települést, de ez írásosan nem bizonyítható. Mikófalva nevének első említését 1413-ból ismerjük.

Az 1724-ben Karcagújszálláson született nemes **Fabriczy Kováts Mihály**, Mikófalván, az Almásy családtól kapott nemesi kúriát. Később az Egyesült Államokban telepedett le. Itt elvégezte az érdekes szerzett a Washingtoni Lovasezred megszervezésében és kiképzésében. 1779. május 14.-én esett el, Carolina államban. Ma az Egyesült Államok nemzeti hőseként emlékeznek meg róla.

1922-ben a jegyző ötlete alapján, egy budapesti filmrendező Fejős Pál (Bp.1897 – New York 1963.) közreműködésével, nagyrészt helyi szereplőkkel rendezték meg a bajorországi Oberammergaui játékok mintájára a **Mikófalvi Passiójátékot**. A hegyoldalban a szabadtéri színpad mellett egy közel 4000 fős nézőteret alakítottak ki. 1922 nyarán, a passiójátékot 25 alkalommal adták elő. A helyi adottságok kitűnő környezetet biztosítottak a szabadtéri előadáshoz. Az ország minden tájáról jöttek az érdeklődők. A látogatók száma 25 ezer felett volt. A nagyszabású eseményt a korabeli hazai és külföldi sajtó érdeklődése kísérte.

Mikófalva, mint a többi környező település is a Palóc népcsoporthoz tartozik. Jeles ünnepeit a helyi hagyományoknak megfelelően (keresztelés, lakodalom, temetés) a Palóc néphagyomány szerint ünnepelte és ünnepli meg a mai napig. A Pávakörhöz is illőn szerveződött meg 1972-ben a **Mikófalvi Néptáncgyűttes**. Az együttes a helyi hagyományokat gyűjtve feldolgozta a **Mikófalvi Palóc Lakodalmast**. 1973 óta, mind a mai napig, folyamatosan, (fiatal generációk váltásával) idegenforgalmi szervezésben, nagy sikerrel, mutatja be.

A lakosság döntő többsége földműveléssel foglalkozott a 30-as évekig, mint földműves, vagy mint napszámos. A 30-as évektől szaporodik a környező ipari üzemekben elhelyezkedők, a bányászok, gyári munkások, vasúti munkások száma. 1945 után a környék ipari fejlődése felgyorsult, így a lakosság egyre növekvő számban ipari munkásként helyezkedett el.

A cementgyár és a bányák bezárása miatt, jelenleg a környéken megszűntek a munkahelyek, a vasutat is elbontották.

Elkezdődött a falusi turizmussal való foglalkozás. Mezőgazdasági munkával, különösen állattartással csak két-három családi vállalkozást sikerült megnyerni.

A községi önkormányzat 1991 óta önállóan látja el a közigazgatási feladatokat.

